

***Candida auris*, nové nebezpečí pro pacienty ve zdravotnických zařízeních.**

Přehled zpracoval MUDr. Jirouš J.

Úvod

Vzhledem ke schopnosti vytvářet ohniska a schopnosti ATB rezistence představuje *Candida auris* nové nebezpečí pro pacienty ve zdravotnických zařízeních. Obtíže s laboratorní diagnostikou a nízké povědomí o tomto novém druhu kandidy mohou mít za následek její nekontrolované šíření.

Během pár let se rozšířila na pět kontinentů a ve zdravotnických zařízeních způsobila sporadické infekce spojené se zdravotní péčí, ale i epidemie. Proto je nutné ve zdravotnických zařízeních připravit testovací diagnostické strategie a strategie prevence výskytu a šíření tohoto nového nebezpečného druhu.

Candida auris

Je nový patogen způsobující invazivní infekce, včetně kandidémie, rozšířený celosvětově ve zdravotnických zařízeních, včetně Evropy (Velká Británie, Španělsko). Některé kmeny jsou rezistentní na všechny tři hlavní skupiny antimykotik. Takový typ rezistence ještě nebyl u kandid dosud pozorován. Na rozdíl od ostatních kandid má zvýšenou schopnost šíření mezi pacienty, ale i v prostředí.

Preventivní opatření proti přenosu infekce

Hlavními opatřeními proti přenosu jsou:

- izolace na jednolůžkovém pokoji/jednotce v režimu prevence kontaktní infekce. Kohortizace infekčních pacientů a nosičů kandid jsou možné, nedoporučuje se kohortizace s jinými druhy multirezistentních mikroorganismů (MDR). V případě limitovaných možností izolace upřednostnit izolace pacientů ve zvýšeném riziku získání infekce, příp. pacientů vyžadujících zvýšenou péči. Opatření trvají po dobu infekce / kolonizace kandidou. (Nosičství může trvat delší dobu, řádově měsíce.)
- zvýšený důraz na hygienu rukou. Hygienu rukou provádět podle zavedených doporučení (pomocí alkoholové dezinfekce na ruce, při viditelném znečištění mytí rukou). Nošení rukavic snižuje riziko přenosu infekce, před a po použití rukavic ruce dezinfikovat. Používání rukavic nenahrazuje zásady hygieny rukou.
- zvýšený důraz na dekontaminaci povrchů, zvýšený důraz na kvalitu úklidu. *Candida auris* přežívá na površích v prostředí, k dezinfekci povrchů se doporučují prostředky se sporicidním účinkem (určené k dezinfekci při výskytu *Clostridií*). Nedoporučují se prostředky s aktivní látkou kvartérních amoniových solí. Dezinfekce se provádí na izolačních jednotkách, ale i v místech, kde byla poskytována zdr. péče (rtg, OS, rehabilitace apod.). Dekontaminují se všechny pomůcky, přístroje, předměty, které přišly do kontaktu s pacientem
- skrínig kontaktů. Vzhledem k dlouhodobé kolonizaci je nezbytné provádět skrínig u všech pacientů, kteří byli na společném pokoji v době jednoho měsíce. Doporučuje se současně provádět rozsáhlý skrínig prostředí a všech možných vektorů přenosu. Stěry se provádí z míst výskytu infekce (např. moč, sputum), u nosičství z axil a třísel. (*Candida auris* se může vyskytovat i v nose, krku, zevním zvukovodu,

konečnicku, ranách apod.). Jestli je stěr pozitivní, další (ověření) není nutno provádět po dobu 3 měsíců, jestli je stěr negativní, preventivní opatření trvají do dalšího výtěru o týden později. Stěry se provádějí vždy před nebo po skončení léčby s odstupem 1 týdne, po použití lokálních antiseptik (např. chlorhexidin, PVP jod) s odstupem 48 hod. Postupy k dekolonizaci pacientů v současné době neexistují, pokusy o dekolonizaci denním mytím chlorhexidinem nebyly úspěšné.

Preventivní opatření pro ambulantní pacienty a pacienty dialýz

Preventivní opatření jsou shodná s opatřeními platnými pro hospitalizované pacienty (zvýšený důraz na prevenci při práci s kontaminovaným biologickým tekutým materiálem – ochrana očí, sliznic, hygiena rukou. Důrazně dezinfikovat všechny povrchy, které přišly do kontaktu s pacientem.

U dialyzovaných pacientů se doporučuje vyčlenit izolační místnost a přístroj. Nepoužívat však izolační místnost a přístroj vyčleněn pro pacienty HBV a HCV. Jestli to není možné, vyčlenit přístroj v rohu místnosti a dialýzu provést poslední toho dne.

Závěr

Správná funkce systému prevence a kontroly infekcí, dostatečná kapacita izolačních jednotek, adekvátní kapacita mikrobiologických laboratoří, správný systém úklidu a dezinfekce povrchů jsou základními předpoklady pro kontrolu jakékoliv infekce, včetně *Candidy auris*.

Zdroj: <https://www.cdc.gov/fungal/diseases/candidiasis/c-auris-infection-control.html>

https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/media/en/publications/Publications/Candida-in-healthcare-settings_19-Dec-2016.pdf

http://www.medscape.com/viewarticle/884470?nlid=117494_3561&src=WNL_mdplsfeat_170829_ms_cpedit_wir&uac=8219PN&spon=17&implD=1421467&faf=1